

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM) :

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminică pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se inapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM) :

INSERȚIUNILE:
ac 1 fir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nerăncate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Politica națională și situațiunea

III.

În măsura, în care poporul român se întăria în convingerea, că din propria inițiativă a factorilor parlamentari n'are să se facă nici-o schimbare în bine, în aceeași măsură politica națională trebuia să caute un sprigin nu numai la Monarch, ci și în afară de hotarele Ungariei, la amicii monarchiei și ai Monarchului.

Cererile drepte și lealtatea probată a poporului român i-a ușurat a lega interesele sale naționale de cele ale monarchiei și ale Ligei de pace din Europa centrală.

„În virtutea importanței noastre, de cari suntem pătrunși, convinși și conștii, ne credem îndreptățiți a ne ridica glasul nostru, ca se fie auzit la Budapesta, în întreaga monarchie, ba chiar în cercurile politice din întreaga Europă.“

Ast-fel se pronunță încă înainte de prezentarea Memorandului conferența națională dela 1890.

Temeiul importanței noastre reese din următoarea declarațiune ale aceleiași conferențe :

„Suntem și ne simțim membri ai marelui familii române de 11 milioane; ca membri ai ei tindem la dezvoltarea materială și culturală a României, tindem la scutirea neamului nostru de toate influențele străine“ (punct 2).

Fiindcă interesele monarchiei habsburgice, ale Ligei de pace din Europa centrală și ale României sunt identice, conferența declară că :

„Noi dorim împreunarea în privințe economice a Austro-Ungariei cu România“ și menținerea raporturilor bune pe teren politic cu România“ (punctele 4 și 5).

„Nu se poate ajunge aceasta țintă a monarchiei, precăt timp dăinuiește nemulțumirea României de aici“ (punct 6).

„Importanța elementului român pentru politica triplei alianțe noi o pricepem. Dar nu se poate, ca tripla alianță să se întărească și să dureze, și tot-odată să se susțină sistemul de opresiune și nemulțumire al popoarelor, care doresc dezvoltare pacinică în patria lor“ (punct 9).

Reasumând toate aceste vederi, conferența națională dela 1892 constată că:

„Importanța politică și culturală a României pentru monarchia habsburgică, pentru interesele vitale ale acesteia în Orient și pentru interesele europene în general, află recunoașterea sa în cercuri politice tot mai largi.“

Aceste declarațiuni și hotăriri ale conferențelor naționale sunt, așa credem, clare pentru ori-cine și n'au trebuință de explicațiuni și comentarii.

Poporul român din țările Coroanei Sf. Ștefan se bizuiește pe împregiurarea, că face parte din neamul românesc, care a fundat la gurile Dunării un stat înfloritor. Politica monarchiei habsburgice, preem și politica triplei alianțe, are un mare interes pentru susținerea și întărirea acestui stat, prin urmare și pentru susținerea și întărirea României.

Regatul român de altă parte are un interes vital, pentru-ca României în

afară de regat, cari încongioară din toate părțile hotarele sale, să fie înghiegați și consistenți. Noi cești de dincoace de Carpați nu suntem în pozițiune nici după numărul nostru, nici după situațiunea noastră politică, nici după cultura noastră a reprezenta interesele României. Chemarea aceea va fi tot-d'auna a regatului român, care s'a născut, se desvoaltă și se întărește în mijlocul libertăților publice și are astăzi o pozițiune însemnată între statele mari europene. În timpuri de mare primejdie, când existența noastră națională este atacată, e prea firesc să apelăm la interesele ce reclamă susținerea României.

Din cei câți au avut chemarea în conferențele naționale dela 1890 și 1892 să deie expresiune voinței și simțimentelor poporului român în această direcțiune, să voteze și să aplaude hotăririle luate și declarațiunile făcute, sigur n'a fost nici unul, care să spereze, că așa curând se vor implini multe din dorințele noastre exprimate atunci, și că la 1896 deja Împăratul și Regele nostru, singurul mântuitor al poporului român, cum îl înfățișează conclusele conferențelor naționale, va sancționa în fața lumii întregi la București chiar, raporturile cele mai intime între monarchia habsburgică și regatul român, și va da prin Înalta Sa vizită una din cele mai măgulitoare și valoroase probe, că importanța României a aflat recunoașterea meritată.

Noi, României din Transilvania și din Ungaria, indeosebi n'am avut în lunga istorie a suferințelor noastre un moment mai norocos și mai de bun augur, ca acela, când Împăratul și Regele Francisc Iosif, descendentul glorioșilor Domnitori din casa habsburgică, cari au scutit adeseori pe poporul român contra apăsărilor și nedreptăților boeresti, a îmbrățișat în capitala României pe Regele Carol I, protectorul și ocărmitorul înalt al intereselor româniei. Acest moment îmbucurător — mai ales pentru noi României de dincoace de Carpați a fost mărit în însemnătatea sa actuală prin împregiurarea, că Regele Carol I era încungiurat de sfetnici, cari conduceau un partid politic ce susținuse în parlament în mod franc și deschis, că desnaționalizarea poporului român din țările Coroanei Sf. Ștefan constituie o chestiune de existență națională a regatului român!

Pentru politica șovinistă maghiară, toate aceste evenimente și schimbări în situațiune erau grele lovituri. Do-vadă scrisese de p'atunci ale presei maghiare. Căci era cu neputință, ca României să raporteze asemenea izbânzi strălucite, să aibă atât de înalți și puternici protectori și apărători, și în același timp să se continue în Ungaria cu un sistem de exterminare în contra României. Sub puterea covârșitoare a acestor izbânzi, a marilor interese europene de pace și a autorității celor doi monarhi atât de strîns legați prin amicitie, trebuia în sfîrșit să se frângă și să sdrăbească șovinismul maghiar și să facă un drum larg pentru principiul

egalei îndreptățiri, susținut cu atâta stăruință de poporul român.

După atâtea rezultate strălucite poporul român avea o situațiune clară și netedă.

Dacă la 1890 și 1892 a declarat prin reprezentanții sei, că singura lui scăpare o așteapta dela Monarch, și că importanța recunoscută a României îl va apăra contra maghiarizării, cu atât mai mult va trebui să stăruie astăzi asupra vederilor sale, după-ce a primit dovezi neîndoelnice că este pe calea cea bună.

Strîns unit poporul român, strîngându-se și mai tare în giurul Monarchului și privind cu o sporită încredere în regatul român, putea să aștepte în liniște rezultatele inevitabile ale unor evenimente îmbucurătoare și epocale pentru dezvoltarea și întărirea neamului românesc.

Cu totul de alte vederi s'au inspirat însă bărbații, cari se consideră pe sine de „conducători“ autorizați ai poporului român.

Fără a-și da seamă de situațiune, dinșii s'au grăbit a lua o atitudine dușmănoasă contra guvernului român și s'au străduit a acredita legenda, că unii din sfetnicii Majestății Sale Regelui Carol, nu numai că nu reprezintă interesele României, ci sunt, din contra, adevărați „trădători de neam“.

Se înțelege bărbații de stat, probați prin un lung șir de fapte patriotice și naționale în decurs de mai multe decenii, nu se simțeau atinși prin asemenea acuse, pe cât de îndrăznețe, pe atât de ușoratic. Noi aici însă ne întrebăm ce scop să urmărească o atitudine dușmănoasă a unora din „conducătorii“ noștri contra reprezentanților României mai ales în timpuri când așteptăm dela recunoașterea importanței lui, scutirea poporului român contra politicii de maghiarizare? Dacă vom considera de adevărate și temeinice acele acuse, „desvelirile“ și tot felul de alte — invențiuni, cari se servesc cetitorilor prin presa noastră, poporul român va fi el oare ajutat?

Se va ameliora situațiunea poporului român din Ungaria și Transilvania, când va perde din încrederea în bărbații de stat români și se va înstrăina de regatul român? Dacă această micșorare a încrederii și aceeași înstrăinare sunt învederat în paguba poporului și a pozițiunii sale politice, toți câți pornesc și hrănesc la noi „campanii“ contra guvernelor României și contra bărbaților de stat ai ei, contribuie la o slăbire a pozițiunii noastre aici, lucrează de a dreptul contra spiritului, de care au fost conduse conferențele naționale în hotăririle lor, și se pun — poate fără ca să vrea — în serviciul politicii maghiare. Căci nimeni de cât politica de maghiarizare are un interes, pentru a provoca și susține războiul între României de dincoace și de dincolo de Carpați. Ea singură ar dori, ca României de dincoace să slăbească încrederea în cei de dincolo și să se înstrăineze de ei, în tocmă precum dorește, ca României din țările coroanei sf. Ștefan să slă-

bească încrederea în scutul Monarchului și să fie înstrăinați de coroană.

Politica de maghiarizare are aceste dorințe, fiind-că României lipsiți de sprigin și de scut, isolați, pot fi maghiarizați mai ușor. Pentru moment profită de atitudinea „conducătorilor“ noștri guvernul unguresc, care este pus în pozițiune a nu trage consecuențele din intervențiunea Monarchului și din recunoașterea importanței României. Pentru ce acest guvern s'ar grăbi adevărat a ținea socoteală de situațiunea schimbată, când „conducătorii“ României, când aproape presa noastră întreagă nu recunoaște că situațiunea s'ar fi schimbat?!

Monarchul nostru despre situație. O telegramă cu datul 10 Aprilie n., spune, că Majestatea Sa Monarchul nostru, la reîntoarcerea Sa din Franța, a avut cu un diplomat o convorbire asupra situației grave din Orient.

Cuvintele Majestății Sale au fost următoarele :

„Veni-vor și timpuri mai liniștite, cari vor permite o recreație mai lungă. Eu sunt convins, că va fi cu putință, ca toate să se isprăvească în chipul cel mai convenabil.“

„Nimeni nu voește războiul: nici popoarele, nici guvernele. Astăzi nu este rezolvarea așa, ca să se taie în două nodul gordian.“

„Trăim în era compromiselor și a concesiunilor reciproce“.

Cuota. Comisiunea austriacă pentru pertractarea cuotei s'a constituit Sâmbătă, în 10 l. c. n., alegând președinte pe contele Schönborn, vice-președinte pe cavalerul Javorszki și referent pe consilierul aulic Beer.

Comisiunea austriacă va ține numai o singură ședință în Viena, și apoi, după-cum vestește „Budapesti Tudósító“, în săptămâna primă după Paști ea va veni la Budapesta, unde va intra în pertractări verbale cu comisiunea ungurească asupra chestiei cuotei.

După-cum spun foile ungurești, ministrul-president Bánffy s'a obligat să urce până la 34.4 procente cuota Ungariei, adevărat cu 3% mai mult decât în periodul expirat.

Conferența interparlamentară. Széll Kálmán, președintele grupului interparlamentar maghiar face apel la toți deputații maghiari să se înscrie în grup, pentru-ca fiind astfel mai mulți, să poată contribui la întemeierea unei „păci durabile“ între statele europene.

Mai bine ar căuta deputații maghiari să contribuie la stabilirea regimului dreptății și al păcii aici, în țeară. Europa își va arangia ea lucrurile și fără d'alde Pământy.

Kossuthiștii la cuțite. Cele două fracțiuni kossuthiste ear' ajung la cuțite. Causa e un mandat deputat, ș'aname cel dela Szigetvár, ajuns vacant prin demisionarea lui Biedermann. Ugroniștii au candidat adevărat pe Bartha Miklós, ear' Kossuth Ferencz susține candidatura lui Olay Lajos.

La 10 c., însoțit de mai mulți prieteni, Bartha s'a și dus la Szigetvár, pentru a se pune în relațiune cu alegătorii săi. A mers cu el și contele Károlyi Pista.

Kossuth Ferencz s'a dus însă și el, însoțit de Barabás și Ieszenszki Ferencz, pentru a susține candidatura lui Olay.

Vedeți așa, altmintreli cum ați dovedi că sântetei urmașii... „kuruczilor“!

Noul guvern român. În ședința de Vineri a Senatului român dl D. Sturdza a făcut cunoscut corpurilor legiuitoare, că M. S. Regele Carol l-a încredințat cu formarea noului cabinet.

Pe azi se crede, că noul minister se va infățișa deja la Cameră și Senat.

Din Dieta maghiară.

— Ședința dela 10 Aprilie. —

Camera deputaților a ținut Sâmbăta trecută ultima ședință înainte de feriile de Paști.

Cu acest privilegiu, presidentul Szilágyi a comunicat camerei numele tuturor membrilor aleși în comisiunea pentru revizuirea legii de incompatibilitate și decisiunile casei magnaților despre primirea bugetului pe anul curent și despre concesiunea dată pentru construirea mai multor căi ferate vicinale.

Amendouă aceste proiecte vor fi în curs trimise de presidentul senatului spre înaltă sancționare.

La propunerea presidentului Szilágyi, camera a decis apoi, ca ședințe meritore să u mai țină până în 28 Aprilie n. În fine, poftind fericele sărbători deputaților, presidentul închide ședința, și „părintii patriei“ s'au depărtat, fie-care în trebile sale, spre a-și recrea puterile mistuite în muncă pentru „fericirea“ țării.

Neînțelegeri în Guvern.

Ziarele din Budapesta spun, că în partidul guvernamental există grave neînțelegeri. Causa, care a dat privilegiu cu neînțelegerile, s'au devină tot mai acute, e afacerea de incompatibilitate, în care au eșit la iveală două curente. Bánffy, cu aderenții sei, pentru a se menține la putere, a luat o atitudine, care — după părerea Andrásy-ilor, a lui Szilágyi și Csáky — compromite vaza partidului.

Nu mai puțin s'au despărțit guvernamentalii și în chestia revizuirii legii de presă. Szilágyi la banchetul dat de ziariști, se știe, a rostit acum patru zile chiar un discurs, care în tabăra guvernului a pricinuit mare consternațiune. Poziția lui Erdély se și consideră ca perdută și faptul, că el nu mai susține articolul 35, e socotit în

toate părțile ca un semn, că însuși Erdély își simte mai tare slăbită pozițiunea.

În ședința de Vineri a comitetului executiv al partidului se zice că între Szilágyi și Bánffy a izbucnit o ceartă destul de violentă.

Neînțelegerile din partid s'au manifestat de altfel și prin demisia din comisia pentru incompatibilitate a contelui Andrásy Tivadar, care în motivarea dimisiunii sale arată că anume de aceea și-o presentă, pentru că nu împărtășește modul de a vedea al majorității în chestiile de incompatibilitate... Ear' contele Andrásy Tivadar nu stă singur în această chestie, ci o parte din fruntașii partidului guvernamental îl aprobă.

Care curent va învinge, nimeni nu știe. E însă sigur, că ambele fracțiuni luptă nu pentru a aduce sanare situațiunii morale a țării, ci pentru a-și asigura puterea, și astfel beneficii cât mai multe.

Denunțări.

Sub titlul „Preoțimea săsească și statul ungar“, ziarul „Magyar Hirlap“ (11 Aprilie) atrage atenția guvernului asupra „uneltirilor“ preoților sași, cari în adunarea ce vor ține peste câteva zile vor să întemeieze o pre-parandie civilă pentru profesori, care alipită pe lângă școala civilă a lor din Sibiu și pusă sub autoritatea consistorului săsesc, să poată a se „sustrage“ controlului guvernului.

Se știe anume, că conform art. XXXVIII al legii din 1868, naționalitățile au dreptul să-și întemeieze școli în cari să-și prepare nu numai învățătorii, dar și pe profesorii școlilor civile.

Ei bine, dreptul acesta șovinistilor li-se pare prea mult și d'aceea denunță acum pe Sași, că „uneltesc în contra statului“ și că vor să se sustragă dela „controlul“ — ori mai bine șicanele — guvernului.

De aceea „Magyar Hirlap“ cere d'adrepul să se nimicească acest drept al naționalităților.

Va să zică pe zi ce trece tot mai intoleranți!...

Păcătoși.

Semioficiosul „Pester Correspondenz“ află necesar să dea oare-cari explicații declarațiunilor ce a făcut baronul Bánffy în afacerea autonomiei bisericești române și sârbe.

Scrie anume:

„Statutul acesta organic este adecă întemeiat prea în chip radical, așa că inteligența n'are nici o înrîurire asupra cercuiri-

lor bisericești și zădărnicește ori-ce hotărîre atinsă în interesul școlilor. Tendințele culturale ale Românilor din Ungaria astfel se zădărnicesc mai ales. Tocmai din acest punct de vedere nu se poate permitte ca să se imiteze autonomia ce s'a dezvoltat în biserica românească“.

Dacă „inteligența“ n'are nici-o înrîurire, atunci cum poate zădărnici conclusele ce se iau în afaceri școlare?

Și cine o să creadă, că guvernul unguresc poartă de grijă ca „tendențele culturale“ ale Românilor și Sârbilor să nu fie jignite?

Cine, din contra, nu este convins, că guvernele ungurești fac cele mai neiertate păcate numai pentru a pune bețe în roate tendințelor culturale române? cine nu este convins că și Sârbilor greutatea numai de aceea le face, ca să-i oprească în dezvoltarea culturală?

Semioficioșele să nu mai strice deci hărta umplând-o cu asemenea comunicate ridicole!

Alte concesiuni naționalităților.

„Alkotmány“ primește din Viena știri că contele Badenii mai face încă și alte concesiuni naționalităților din Austria.

Astfel: 1. va da același regulament pentru Silezia, pe care l'a dat pentru Boemia; 2. gimnaziul Matice din Troppau va fi întreținut de stat; 3. în Briinn se va înființa o universitate boemă; 4. școala boemă Komensky din Viena va fi investită cu dreptul de școală publică.

Din România.

Instalarea noului episcop de Roman.

Cu privilegiul instalării de Vineri a P. S. Sale Episcopului de Roman, Ioanichie Bacăuanu, M. Sa Regele Carol a rostit următorul discurs:

„Marele colegiu electoral, înființat prin legea sinodală, alegând pe Prea Sfinția Ta ca Episcop al Eparchiei Romanului, cu vie multumire Ți-am încredințat cărja episcopală, ca semn vedit al puterii duhovnicești.

„Mândru poți fi, că încrederea țării a chemat pe Prea Sfinția Ta la acest străvechi scaun, împodobit de urmele neștersoale unui șir de păstori învățați și evlavioși, și am încredințarea, că, pătuns de înalta Ța misiune, vei ave de-apurarea înaintea ochilor marile pilde ce ei au lăsat.

„Un timp îndelungat ai fost, Prea Sântă Părinte, în capul seminarului din Roman, unde ai pregătit tinerimea destinată a-și închina viața bisericești; ai avut astfel privilegiul, de a cunoaște această eparchie, care de astăzi înainte este încredințată ocă-

muirei sufletești a Prea Sfinției Tale. Condu dar, Prea Sântă Părinte, cu acest toiaș turma cuvântătoare a eparchiei Tale pe căile dragostei și ale binelui; sădește în inima noulor generațiuni respectul celor sfinți; aprinde și întărește în sufletul tuturor iubirea creștină și iubirea de țeară, tot-d'auna nedespărțite.

„Multumesc, Prea Sfinției Tale, pentru mărturisirile de credință ce Mi-ai dat prin călduroasa Ta cuvântare și-Ți urez, Prea Sântă Părinte, ani mulți și fericiți pe scaunul episcopal al Romanului!“

Al doilea turneu artistic.

(Din cercurile „Reuniunii de muzică din Sibiu“).

Se știe, cum în zilele prime ale lunii Iunie 1895, falnica noastră Reuniune a delectat prin două concerte publicul din capitala regatului român. Impresia bună, ce atunci s'a imprimat în clasa înaltă a societății bucureștene, credem, nu s'a șters nici astăzi și interesul pentru Reuniunea noastră s'a potențat din ce în ce. Interesul și în noi, clasa cultă sibiiană, pentru acest focal al culturii inimii și al gustului estetic, e în continuă creștere. Dovadă, că Reuniunea, care în 1895 dispunea de peste 70 membri activi, numărul acestora azi atinge cifra de 100.

Reuniunea astfel întărită, la propunerea neobositului măestru G. Dima, a luat hotărîrea de a întreprinde în primăvara a. c. al doilea „turneu artistic“. Planul acestui turneu se abate de cel din 1895, încât aceea, dacă va fi posibil, Reuniunea ia în combinație pentru un concert — la mergere sau la reînțoarcere — și unul din orașele de frunte din Ungaria, și, dacă sânt bine informat, acest oraș va fi tocmai Aradul D.-Voastră.

În capitală, după toată probabilitatea, se va da primul concert în 10 Maiu, ziua încoronării, car' al doilea în una din zilele următoare.

Ceea-ce va ridica valoarea artistică a concertelor proiectate, este conlucrarea baritonului Demetriu Popovici, actualminte angajat la opera regală din Stuttgart. Dl Popovici, deși departe de neamul seu, urmărește cu viu interes ori-ce pași de propagare culturală la noi, și ca un ce, ce taie în sfera sa de artist, este în curent cu tot ce Reuniunea noastră a produs în timpul din urmă.

În vederea binevoitorului și valorosului concurs al dlui Popovici, măestrul nostru G. Dima, s'a îngrijit, ca Reuniunea, îndată după primul seu concert, să ia în studiu partea primă din frumosul oratoriu „Ilie“ (Elias) de Mendelssohn, din care rolul prin-

HERO ȘI LEANDRU

(VALURILE MĂRII ȘI ALE AMORULUI)

Tragedie în 5 acte

de

GRILLPARZER.

Trad. în metru original

de

CONSTANTIN BERARIU.

(Urmare.)

Hero:

Destul! La nerozi sunt indulgență, Frivolității însă'nchid urechea. Nu mai vorbi! căci jur la marii Zei! Te voiu pîrla sacerdot, la unchiul Și te va pedepsi, precum o meriți. Imi pare rău, mânia mă cuprinde — Dar cum să sufăr vorbe de aceste? Să nu vorbești, îți zic! Nici un cuvânt! (Sacerdotul, urmat de păzitor, vine din dreapta.)

Hero:

Binevenit sosești, iubite unchiu! Copilul t'eu avea acum manie, Azi, în ajunul marelui sărbători, În care el — o iartă-mi, nobilul meu unchiu!

Sacerdotul:

Ce a aprins în tine iritarea?

Hero:

Ușoara minte a acestor fete Și vorbe rele și frivolitatea, Ce, unde nu stimează, sprinten cearcă, Ca să distrugă ornamentul stimei. O, de-ar afla adepți înțelepciunea Ușor, precum batjocura găsește.

Sacerdotul:

Și care-a fost așa cutezătoare Să strice bunăcuviința casei?

Hero:

(după o pauză)

Imi este greu, ca să o spun pe nume. Deși ar merita deplin mustrarea. Pe toate ceartă-le, apoi să plece, Cea vinovată-și va alege partea.

(Cătră păzitor.)

Tu însă mergi la porțile grădinei, Păzește pe străini.

Sacerdotul:

Cum, ee-i?

Hero:

Mă rog.

Sacerdotul:

Ei mergi! — și voi! și ve ferți, v'ez zic, De o manie tare'n drepturi și mijloace.

(Păzitorul ese la stînga, fetele la dreapta.)

Hero:

Acum respir! — Mi-ar fi de ele milă, Când s'ar nutri din sine nerozia, Ea cată însă aderenți, aplaus.

Sacerdotul:

Pe cât s'unt mulțumit, că fugi de ele, Și nu-ți alegi amica din mulțime, Atât mă îngrijesc și rău imi pare Că de un suflet simțitor, ca tine, Nu ai îndemn să cauți alipire. Retrasă este viața sacerdo'ei Și doi mai leune duc așa o viață.

Hero:

Nu-mi pare de folos asociarea: Ce ai să faci, mai bine fă-o singur. Spui, că retrasă-i viața sacerdoitei? A fost în templu liniște vr'odată? Din zori de zi mulțimea se îndeasă, Popor dela apus și răsărit, Alături de închinători străini; Nici când n'au fost de daruri și de jertfe, Deșerte scările acestui templu; Apoi mai s'unt și alte mai mărunte: A curățî, găti cu îngrijire Auxfore, statue de zei, pristolul, Columnele, altarul, toată curtea, A împleți din flori cununi frumoase Mai cugeți tu, că mi-ar întrece timpul Ca să-l destin plăcerii cu amica?

Sacerdotul:

Tu nu m'ai înțeles —

Hero:

E bine astfel,

Că ce nu înțelegi, nu naște doruri.

Sacerdotul:

Dar timpuri vin, cari schimbă dor și datini.

Hero:

O, zi de zi s'aude tânguirea, Că pe n'rod mustrarea nu-l mai schimbă, De ce să fie cel-ce e cuminte Lipsit de a n'rodului tărie? Eu știu, ce vreau, și soartea, ce aleasei, Când, — drept zis — nu era din ce alege. Mai mult prin o ferice întâmplare, Necugetând, aici mă duce soartea. Aici a mea ființă dând, posede, Și mă asemăn omului trudit Ce'n seri de vară, coborînd din țermuri. Să ia o baie în valurile mării, Și corpul întinzînd în apa moale, Așa-i pierdut în o căldură dulce, Încât, gîndind, de-abia mai poate spune: Aici s'unt eu, ceva străin aici. Aici abia a mea copilărie S'a deșteptat din lungă sa visare, Și meditînd sub pedestalul zeei Am înțeles a vieții rost și țintă. Și cine prin furtuni ajuns la țermuri,

ULTIME ȘTIRI

Larissa, 12 Aprilie n.

Știri sosite eri spun, că în jurul Elasonului între trupele neregulate eline și între turci au fost mai multe ciocniri. Hakki-paşa, comandantul trupelor din Grevena a dat ordin, ca întreaga divizie să meargă înainte, în contra Grecilor, ear Edhem-paşa d'asemeni a dat aceeași poruncă întregului corp de armată. Turcii sunt cu atât mai porniți, cu cât spun, că trupele neregulate eline erau comandate de oficeri din armata permanentă.

În urma poruncii date de Edhem-paşa, chiar și trupele de rezervă au părăsit tabăra, așa că pe mâne întreaga oștire turcească a intrat în zona de lupte. Grevena este la 18 ore distanță de Elason.

Grecii cari au voit să treacă la Elasona hotarul au fost peste 1000.

Turcii i-au primit însă cu focuri violente și i-au silit să se retragă lăsând în urma lor mai mulți morți și răniți.

Paris, 12 Aprilie n.

Agencia Havas primește știrea, că peste 3000 de insurgenți greci au năvălit în Macedonia. Populația i-a primit cu mare entuziasm. Conducătorii insurgenților sunt foști oficeri în armata regală. În Atena domnește o mare agitațiune. Amiralul Kreisis, comandantul flotei din golful Arta, a conferat eri toată ziua cu colonelul Manos, comandantul diviziunii de infanterie.

Canea, 12 Aprilie n.

Comandantul flotei austriace a trimis lunturi austriace și engleze, pentru-ca să ia și să aducă pe vapoare Turci de pe uscat. Când s'au apropiat însă de țerm, insurgenții au deschis o adevărată ploaie de foc în contra marinarilor internaționali. Vasele de războiu au bombardat atunci pe insurgenți și i-au silit să se retragă. S'au tras 80 de bombe. Insurgentii nu s'au lăsat însă și au tras asupra lunturilor chiar și când ele se depărtau dela țerm cu cei 30 Turci pe cari i-au scăpat.

În Rethimo au debarcat pe uscat 650 soldați ruși cu o baterie de artilerie.

Ūsköb, 12 Aprilie.

Arnăuții chemați sub arme au început să jefue pe Sërbi. În Novi-Bazar, Sjemicza și Nova toate prăvăliile sërbești au fost jăfnite. Un maior ture ocărînd pentru aceste ticăloșii pe soldații rezerviști, aceștia l-au legat și l-au bătut.

În giurul Moraviei, spre hotarele Sêrbiei, rezerviștii nu numai au jefuit, dar' au și omorit mai mulți Sërbi. În Gilanea turcul Zaim Mokamed a omorit singur 3 Sërbi.

Paşa din Ipek a fugit pentru-că n'a putut pune friu măcelurilor.

În orașul Veles Turcii au omorit patru comercianți, o fată de 10 ani și pe un pantofar, care n'a voit să le dea ghete. D'asemeni au împușcat pe mai mulți Sërbi și Bulgari. Satul Dobrovo a fost prefăcut în cenușe, ear' dintre locuitori numai puțini au scăpat cu fuga.

Conducătorii acestor cete sînt arnăuții Iusuf Kùpùli și Batezar Zuka. Ei au tăiat ori-ce comunicație cu orașele, ear' Prilepul (unde sînt și Români! Nota R.) și Gostivarul de mai multe zile este în plin regim de teroare.

Mula Zekka, șef arnăut în Ipek, are la dispoziție 13.000 oameni.

Un căpitan al lui, Hudji Bairam, a furat o frumoasă fată sêrbă; tata și frații ei au adus-o însă îndărăt. Atunci arnăuții au dat năvală peste sat, au împușcat pe primar pe tata și frații fetei, ear' pe fată au dus-o eară căpitanului.

Redactor responsabil: Ioan Russu Ștrianu.

părătesc va prânzi în Hofburg, ear' seara va pleca spre casă.

Comitetul parochial din Arad a ținut ședința Sâmbătă seara și a statorit preliminarul de venit și spese pe anul c. 1897, și anume: venit peste 8 mii fl., ear' spese peste 9 mii. Pentru acoperirea sigură a speselor s'a propus și primit unanim ridicarea speselor de cult dela 5 la 7% pe baza contribuției de stat.

A venit apoi la ordinea zilei scrisoarea Ven. Consistor, carea arată că guvernul, punând în curgere cu 1 Oct. a. tr. primul cuincuenal de 50 fl. învățătoresc, cere să se pronunțe comunele cari, n'ar putea suporta aceste spese, ca să le dea el (guvernul). Comitetul nostru a respins ori-ce ajutor din partea statului. Ședința aceasta a decurs în cea mai frumoasă și exemplară rînduială, ceea-ce face onoare tuturor membrilor. Dl. president Dr. Oncu a încheiat ședința prin un discurs frumos, prin care pune la inima fie-cărui membru iubirea de limbă și de religiuinea străbună. „Apostoli să Vă faceți toți, domnilor, pentru susținerea și apărarea acestor comori moștenite dela moși-strămoși!“ — a zis dl. president.

La temnița. Azi intră în temnița din Seghedin studentul universitar Aurel Ciato, osândit, după-cum se știe, pentru „agitațiune“ sêvrșită printr'un... toast!

Un an de zile existența Ungariei este deci asigurată.

Dorim dlui Ciato tărie și sănătate, să scape voinic și vesel din temnița, unde numai Români bravi au stat.

Alegeri sinodale. Deputați mireni la sinodul eparchial din Arad s'au mai ales: în cercul Vașcou: dl. Dr. G. Popa din Arad și dl. Dr. Gavril Cosma, adv. în Beiuș; din cler dnii: V. Papp, protopop tractual. În cercul Beiuș mireni: dnii Paul Papp, adv. și Demetriu F. Negrean, proprietar în Beiuș; din cler: Elie Moga, protopop tractual.

Promovare. Sâmbătă la 10 Aprilie n., în aula universității din Cluj, s'a făcut promovarea la gradul de doctor în științele juridice a dlui Ioan Turcu, fost notar comitatens al Făgărașului.

Conferențele publice din Brașov. După-cum ni-se comunică din Brașov, a cincea conferență publică a ținut-o Dumineca trecută dl profesor Dr. Iosif Blaga în sala cea mare a gimnasiului român de acolo. Tema d-sale a fost „Basa frumosului în dramă.“

Necuviincioși. Ziarele ungurești spun că până și cadeților de honvezi li-se impunea să cânte „Gotterhalte nota“ (ei numesc va se zică imnul împărătesc cu numele ce dau cântecelor țigănești!), s'a întemplat însă că viitorii oficeri honvezi drept demonstrare cântau „imnul“ unguresc, ceea-ce a avut urmări și a provocat și mai stricte porunci pentru cântarea imnului împărătesc. Ca totuși să scape de textul original, Ungurii și-au făcut un alt text și se bucură acum că cel puțin textul acestui „cântec“ va diferi de cel-ce se cântă în Austria.

Osândiți. Sâmbătă tribunalul din Budapesta a osândit la 12 ani temniță pe Király István, în vîrstă de 19 ani care anul trecut a ucis pe tatăl seu. Tată și fiu se luaseră la căută pentru 20 florini și până când tata cearta un baston să bată pe fiu, acesta a scos revolverul și l-a împușcat. Apărător a fost Eötvös Károly.

Bătăie între doi advocați unguri — înaintea judecătoriei. Foaia locală „Arad és Vidéke“ comunică știrea, că la judecătoria cercuală din Halmagiu s'a iscat o strașnică bătăie între advocații unguri Dr. J(elfi) J. din Arad și Dr. R(omân) J. din Halmagiu. Amândoi stăteau ca contrari față în față

la pertractarea unui proces, și discuția devenise între ei atât de vehementă, încât în urmă au recurs la cele mai extreme argumente: Mai întâiu au început să se injure reciproc, ear' pe urmă se încep adevărata bătăie cu pumnul și cu bastoanele în sală, în fața judecătoriei. Fiind dați afară din sală, domnii colegi continuară „duelul“ și mai vehement pe stradă în fața unei mari mulțimi de sâteni. În urmă, unul dintre domnii colegi încăierăți scoase și un revolver cu mai multe focuri, cari voia să le descaree în pieptul contrarului, însă, din fericire, se iviră la moment și doi gendarmi cu sulilele scoase, cari puseră capăt bătăii. Casul a produs o senzație enormă în pacinicul Halmagiu; afacerea însă se va continua înaintea judecătoriei.

Caracteristic, dar' totodată și o clasică dovadă despre nivelul cultural al societății inteligente maghiare.

Bibliografie. A eșit de sub tipar: „Acte și documente relative la Istoria Renașterii României“, publicate de Dimitrie A. Sturdza și C. Colescu-Vartic. Volumul VI. Partea II, cuprinzînd: Divanul ad-hoc al Munteniei din 1857, și Comisiunea europeană din 1857-58. Prețul 10 lei. București, Institutul de Arte grafice Carol Göbl.

O carte prețioasă și folositoare a apărut acum de curînd, care se recomandă tuturor, în special economilor mari și mici. Titlul ei este „Manual de agricultură rațională“ (agrolgia) sau Agricultura generală pentru usul școalelor secundare, speciale și superioare de agricultură pentru învățămîntul particular și de consultat pentru agricultori practici, de Dr. Gerge Maior, profesor de agricultură la școala centrală de agricultură dela Ferăstrău (România) cu 217 figuri intercalate, în text.

Cartea se află în editura proprie a autorului și se vinde și la tipografia A. Muresianu în Brașov cu prețul de 5 coroane sau 6 Lei. Acest manual de un bogat cuprins e de un format octav mare cu 524 pagine, întocmit cu multă pricepere și consultat după literatura celor mai renumiți autori germani în specialitatea agronomiei, ca: Thaer, H. Settegast, Iohann Gottlieb Koppe, etc. etc.

Pentru întocmirea ei practică și folositoare, recomandăm și noi această carte a dlui Dr. G. Maior tuturor celor interesați.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea trimestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

Table with 2 columns: Duration and Price. Includes rates for Monarchie (10, 5, 2.50, 1 franc) and Romania/abroad (40 franc).

Pentru România și străinătate: Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, avînd o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația „TRIBUNA POPORULUI“.

NOUȚĂȚI

Arad, 12 Aprilie st. n. 1897.

Împăratul Germaniei la Viena. După știrile publicate de foile din Budapesta, Impăratul Wilhelm al I-lea va sosi în 21 l. c. n. în Viena, unde va fi primit cu mare paradă. A doua zi, la revista armatei de pe câmpul Schmelz, însuși Monorchul nostru va conduce trupele înaintea Impăratului grman. După-ce îi va face acestuia raportul, ambii Monarchi vor trece în revistă trupele. La ameazi împăratul Wilhelm va visita casarma cavaleriei, unde va face o revistă asupra regimentului de husari Nr. 7, care-î poartă numele și care se și pregătește deja pentru această revistă. Dejunul îl va lua în restaurantul oficerilor. În aceeași zi (22 l. c.) la 6 oare înaltul oaspe îm-

S'ar mai dori în ameteala mării? Aceste statue și colonade Nu sînt incremenite fără suflet, De ele s'a legat a mea ființă Și aș muri de ele despărțită.

Sacerdotul:

La samă numai, traiul mărginit Din cale-afară, egoism se pare. Cu drept cuvînt de turburare omul Ființa și-o ferește; dar' viața Ce tot recusă, pentru-ca în sine Îndemnurile proprii să păstreze, Se pare nepermisă, chiar grozavă, Ba încă și îngustă, slabă, mică. Tu știi, din timpuri vechi ne este neamul De zei cu multe grații înzestrat: Onoruri, semne, darul auguriei Căutau de a vorbi prin gura noastră. Nu simți un dor, frumosul privilegiu Să-î recăștiți; să-ți fie de onoare De fericire întregului popor? Ades te-am sfătuit, în nopți tăcute În templu de zeiță să te-approii Și să ascuți șoptirea tănuită A celor, cari sînt peste firea noastră.

(Va urma).

Un învățăcel român

se primește de loc la

Ioan Andreșcu, friseur

în Orăștie (Szászváros).

condițiuni favorabile

(47) 2-3

„Alianz“**SOCIETATE PE ACTIUNI**

asigurare pe viață și viageră

s'a mutat**Déak Ferencz utca Nr. 6.**

Subagentul

PONTA

[49] 1-3

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary és társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărurilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

33— [7]

508/1897. tkvi szám.

[50] 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyv hatóság közhírré teszi, hogy Mladin Gligor, kurticai lakos végrehajtatónak Szeest István kisjenői lakos végrehajtatást szenvedő elleni 138 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbiróság területén levő Aradmegyében fekvő a kisjenői 45 számú tjkvben A. I. I. sor (105, 106) h. r. sz. allatt felvett beltelkes házból álló ingatlana az árverést 400 frt ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanak az 1897. évi május hó 20-ik napján d. e. 10 órakor a kisjenői kir. jbiróság tkvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

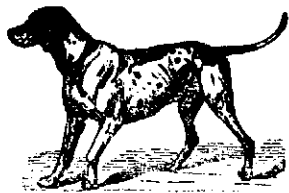
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt, óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1897. évi február hó 8 napján.

A kisjenői kir. jbiróság. mint telekkönyv hatóság.

Tabajdy,

kir. járásbíró.

IULIU FEJERLA
„CÂNELE ALB“ÎN ARAD
strada bisericeii Nr. 1.

[20] 9-10

Negutătorie de mărunțișuri

precum: poame uscate, vâpșele, sēmēnte ape minerale etc.

Are onoare a-și recomanda magasina s'a de: zăhar, cafea, orez, macarone italiene, din țerile interne și externe, etc. etc.

Poame meridionale: Malaga smochine-sultan, etc. etc.

Carneturi afumate de tot soiul de cel mai fin gust

Cașuri: Imperial de Limburg, din valea Emen, strachino groier etc.

Thee: adevărată de Londra, caravan, pecco, suhong, mandarin, oronge, mărgel, cong, imperiale și de Victoria amestecate.

Rum echt Ananás, Iamaica, Cuba și Damarare și champagne franceze și din țerile interne: Vinuri, cognac-uri, liquer-uri vin bun dela firmele cu cele mai bune renume: Carol Andrényi și fiu și A. Ielies & comp. oleu fin de Aix, Nizza, Imperial lumini, petroleu american, obiecte de economie cu prețurile cele mai moderate.

Comandele pentru provincie se execută atât prin postă, cât și prin căile ferate, grabnic și punctual.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1,000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la terminul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

38— [4]

Direcțiunea institutului.